

ЗАМАН

ГАЗЕТ 1924 ЖЫЛДАН
БЕРИ ЧЫГҒАДЫ

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ
ПАРЛАМЕНИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ

ВРЕМЯ
Интернет-версия: zaman.smikbr.ru

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА
КАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

БАГЪАСЫ
3 СОМДУ

Тюбишюле

«Баш булжутханладан айырыла барлыкъбыз»

«Халкъыга сиз барыбыздан да жуукъусуз, аны англаргъа, адамлары не уякъ жумушарында да сакъ болургъа керексиз. Сизден, министрден, алапы замларында да сурам бек кылат болукъду. Кабинетде олтуруп турмай, жер-жерге барыгъыз да, халык кыргакъ, манга адамла сөзсиз, эсерча торденуе керекдиле. Властың да ражасы жалаңда ма ол заманда кетюролукъдо» - дегенди КЪМР-ни Президенти Арсен Канокъ республиканы шахарларына бла районларыны администрацияларыны башчылары бла кезилуе тюбишюнде.

Ол кеп болмай Краснодаргъа барып келгенини айтып, анда администрацияны башчыларыны тирликлерин, ишкери жанганларыны, ишкере талантыңларын кел-

рип, сукъаның кытайтханың чертенди. Президент Нальчикде шахар орамларыны, жолларыны, юклерин жангыртты, аны жашиллендириу жаңы бла бара тургъан ишлерге ыразы болганды. «Мен кесим не зат этгенине кырайгъар турама да, «тер» салыгъа болукъма», - дегенди. Бу иш 450-жыллыкъны байрамдан сора да, андан ары бардырылыгъын, кеп да бармай Нальчик европалы шахардагъа ушаргъан айтханды. Артыкда жаш адаманы ишлеринде, окууларында бош заманларында солурга барып жерлери болура этилдики. Правительствою ишюле, университетге аламыз да уллу фонтанга салынырыкъдыла. Акварлар, буа кат, цирк ишлерге, суоубунда уа келле куурагъа планла бардыла.

Районлада ол жаңы бла

ишлени баруу халларына Арсен Баширович артык ыразы болмаганды. «Ишигизге кеп кырайыңганы торлендиримей жараркы тойлойдю. Кишиге тынчлыкъ берик тойлоубоз. Мен элпеге кырууда барып турулукъ тойлоиме, ал кезиуде этеме алай амык ол сизни ишигизди. Ишлеменген а - кетсим. Ма бусагъатда администрацияны башчыларында экуюлени алышындарыгъа деп турубоз да, зат этмей, заманын кышарыгъа сойбени хар биринден айырыла барлыкъбыз», - дегенди.

Президент айырыла жуукълаша келгенлерин эсерлип, аны саргышын бек алгъа ала деп, администрацияны башчылары этерге керек болганды деп чертенди.

Жай кезиуде хайрыланып, жоланы тап халгъа келтирип башарга керекди деп, Арсен Канокъ «Единаг Рос-

сия» партия аңа деп 200 миллион сом, 88 миллион да жашу юйени жангырттыгъа бергени билдирганди, аны тап хайрыланаргъа кереклисини айтханды. Президент, республикада таулануы жерлерин сыйыргъа кюрешиде, Черек район кетериледи дегенча болмача халпараны жайып, халкыны бир бирге юсюрюрге сойгенле бардыла деп, районаны администрацияларыны башчыларында, элпеге айланчы, адамлагъа власть орнаны аланы жашуларын иглендириу ючюн, не затла этгенлерин ангылауларыны, билдирлерин излегенди. «Мен республиканы мадарла этерге керекликни жаныма, ол себепден тынчлыкъны буагъа кюрешилерге къыжау бек кылат мадарла этилдикиди», - дегенди.

Ахыры 2-чи беттеди.

ИНВЕСТИЦИЯЛА

Айнытыуу жаңгы кезиуде

«Роснефть» компания Россия Федерацияда бек бай эм уллу айнуу перспективасы болгъан кючлю организацияладан бирине саналады. Республиканы газетине билдиргенича, кеп торлю консультацияларда, селешуиштерде, даулашладан сора да, дейки, аны оюнуучулары эм Къабарты-Малкъарны башчылары 2007-2008 жыллада бирге ишлеуно юсюнден келишимге кюл салгъанды.

Ол документде белгиленингени кере, «Роснефть» республиканы территориясында углеводородла болгъан жерлени излеп табуу, аланы жарашдыруу эм сатуу жаңы бла кесини бек уллу инвестиция проектлеринден бирин жашауда бардырыкъды.

Углеводородла не затладыла, ала неге жарайдыла? Баам, былайда аны ангылау кетерге тийишли болур. Углеводородла нефтьни, табиगत газны, алдан этилген продуктаны бек магырнаны компонентлеринден бириди, минерал, химия продуктла, отлукъ эм башка затла чыгъарыуда кенг хайрыланылгъан сыраду.

Алайда да, кызырланы нефть компаниясыны кючю

бла КЪМР-де завод, автомашиналагъа отлукъ куйгъан станцияла эм башка объекте ишленирге белгилениди. «Роснефть» бизни республикада болуюмо - Къабарты-Малкъарны отлукъ компаниясыны генеральнун директору Валерий Карданову билдириуне кере, ол эм, келишимде кюролукъ болууча башка ишлени тамамлауа ол миллиард сомла бла саналгъан ахча болуюмо кюроюду. Экинчиден, алай кызурулу ишлени бардырыуду республикада бюджетге ити кюсок ахча тошеркиди. Ючюнчюден, ол кызурулушлада, хайрыланаргъа

Берилген объектеде да кепле кеслерне иш табарыкъдыла, алай эсе уа, ишсиз айланган адамлары саны азайырыкъды.

Къабарты-Малкъарны Президенти А. Б. Канокъ кюл салгъан «Роснефть» компания бла бирге ишлеуно юсюнден документ республиканы айнытыуу жаңгы кезиуде болур, халкыны жашуа кылайын иглендириуге себеплик этер, бирси уллу инвесторланы алларында ушангъалы партнёрчуна аны дерберин кетюроур дерчады.

Бизни корр.

Кенеш

Кир-кипчикден кытулуру ючюн

Минги тауу тийресинде бек уллу жарысуларда бир - адамла аслам келген сол юк жерлени, ол санда Нарзала, Четег эм Иткол талада, кир-кипчикден толукълардыла. Бу жерги власть органа ол зат болмазына тийишли мадарла этерге керекликни туристе эм экскурсияга келгенине бла ангылауу ушакъла бардырадыла, школчулагъа аладан къалган кир-кипчикни жийдырадыла. Алай проблеманы тамыра бла кетериге уа, алыкъа кыюлдан келмейди.

Ол ишни кылай кыруарга кереклисини юсюнден сёз Элбрус району администрациясыны башчысыны заместители Улимбашланы Арсланни, Элбрус полсканы администрациясыны башчысыны кылулугъун толтургъан Темукъланы Асланни эм санитар службаны, жашуу журткоммунальнун молкно, правону сакълагъан органыла келечилерини кытайышулары бла кызулгъан кенгеде баргъанды. Анда Минги тауу тийресинде кир-кипчикни кетериу жаңы бла ишни кючлендирирге, солугъандан сора аны кюйгъанланы жууахча тартырга кереклисини юсюнден билдиргенича, адамла кеп жыйылып солугъан жерледе уа кир-кипчикни жийгъан жерле жарашдырырга оюну этилгенди.

Кенгеде башка вопрола да кетюролгениди, ол санда кир суу кетген коллектору эм тазалау сооруженилланы осал техника болумларыны, коммунальнун жумушала эм хайрыланган энергоресурсла ючюн уллу борчланы, Минги тауу объектилерини къышха хазырауу юсюлденгенди.

Кенгеде башка вопрола да кетюролгениди, ол санда кир суу кетген коллектору эм тазалау сооруженилланы осал техника болумларыны, коммунальнун жумушала эм хайрыланган энергоресурсла ючюн уллу борчланы, Минги тауу объектилерини къышха хазырауу юсюлденгенди.

А. ТАЛАЕВ.

САУГЪАЛАУ

Къыйыңларына - тийишли багъа

«Россия Федерацияда адвокатур ишни эм адвокат ючюн юслеринден» кырай закон къабыл этилгени бу кючюнде бир жыл болгъанды. Аны беллиуе бла байламлы ол системада тутхан ишлеринде болдурган жетишмилери деген орденге адамлары уллу къаууму торлю-торлю саугъалагъа тийишли болгъандыла.

Алайла аны сангъа Къабарты-Малкъарны адвокат палатасыны келечилери да бардыла. Сёз ючюн, Байрамукъланы Елизавета, адвокатурда зоттеден бери ишлейди. Адамла бла аруу тил

лиди, аны алыны кесини жарсыуу бла келгенге, россия законлагъа тийишлиликде, къюлуудан келгенча болушур ючюн заманын, беллими да аямайды. Ол федеральнун адвокатур палатаны «Борчун айыпсуз толтургъаны ючюн» деген орденге тийишли болгъанды. Леонид Карданов бла Тамара Кааграммаларын Жалпуданы Зулъварниге, Фатима Тамазовага, Ирина Комиссаровага, Раиса Элъбердовага, Светлана Шабаркинагъа, Майя Дугоковага, Ангелина Кунжикевге бергенди.

Бизни корр.

Къадалып кюрешидиле

Бахсан районда былай айрыланаргъа бериллик объектини санады Исаламий элде эки школ да бардыла. Алапы биринчи сентябрьге хазыр этип бошаргъа деп белгилениди да, ол ишни ююлларына алгъан кызурулушчула къадалып кюрешидиле.

Бек уллу элпеден бирине саналгъан Исаламийе школлары биринчисинде (ол эти тубен жанында орналгъанды) 320 окуучугъа жер болуукъду. Ол комплексте дагында школгъа дери жыл

сандагы 80 сабий юриюрокюле. Окуугу-юйретуу учрежденини мекеманы юч корпусуну биринде - сабий сад, ючюнчисинде - активт эм спорт залла, башка кабинетле болуукъду. Эни бирси жаңындагы биринчи номерли орта школда къошакъ мекем ишлеуе тира къыташдыла. Ала ишюде окуу юйно спорт залында полланы сюрмелейдиле.

Суратда «БН» фирманы кызурулушлары Энеяланы Магомед, Азрет, Алий Исаламийеде жаңгы школну ишлеуе тира къыташдыла. Ала ишюде окуу юйно спорт залында полланы сюрмелейдиле.

Сураты МАМАЙЛАНЫ Алий агъанды.

ЖЕРЧИЛИК

Муддах сюрюге киришгендиле

Озгъан жылны кючюнде, биотонда тюз жерледе муддах сюрюу жаңы бла борчла толтурулма къалгъан эдиле. Техника, отлукъ-жуу материалла кытылак этгенлеринден сора да, аны дагында бир сылтау бар эди: жайда кыургъакълыкъ къысып, жер бек кытап, аны сюрюгенде уллу тугула-тугула коопуу чармаган эди.

Шендо да сюрюу жерлени топурагъы артык жумушакъ тойлоу эсе да, ара молкюде бытыргы болумгъа къалмауу мадарларын этип тибиргендиле, - дегенди Прохладна районун эл молк эш азсыкъ управленийсыны агроному Татьяна Антолевна Гасаниева. - Козлак оролул, сапалары жыйылгъан участкада муддах сюрюге К-700 маркалы тракторла чыгъарылганды. Бир къыуу молкпе, арендаторла ол ишни тамамлауда аренагы алынган техниканы хайрыланадыла.

Бизни корр.

Университетте - экзаменсиз 2 бет

Ачей улу Ачемез 3 бет

Кесине тартхан «Уллу-Тау» 4 бет

Эм игиле тыш кызыралгъа окъурга жиберилликдиле

Аны юсюнден КЪМР-ни Президенти Арсен Канокъ «Единаг Россия» политика партиязы «Молодан гвардия» жаш тлюю организациясыны Къабарты-Малкъарда буюмоно таматары болганды. «Иттирукъга жокъан юйде болгъан тюбишюнде айтханды.

Бек алгъа ол алагъа власть органыла республиканы экономикасын айнытър ючюн, къылай мадарла этгенлерин билдиргенди. Къыйын болумлада ишлерге тоюнгенлик, аны оюмура кере, кеп зат этгениди. Республика борча баталып тура эди да, буюмоногъа газ, ток ючюн борчла телини бошча турадыла, им эм тыш ёнокюле да иги кесекке азылгандыла.

Биз ишюде аламыз, «Единаг Россия» республиканы экономикасын айнытър ючюн, къылай мадарла этгенлерин билдиргенди. Къыйын болумлада ишлерге тоюнгенлик, аны оюмура кере, кеп зат этгениди. Республика борча баталып тура эди да, буюмоногъа газ, ток ючюн борчла телини бошча турадыла, им эм тыш ёнокюле да иги кесекке азылгандыла.

Бюсады, алыкъа кеп зат этерге тоюнген айтп, Арсен Баширович республиканы андан ары айнытыуу шарт планы, стратегиясы болмай жарамзалылыгъын чертенди. Алай стратегия жарашдырылганын, анда республиканы экономикасын терк айнытыуу баш жоллары белгиленгенлерин билдирип, этилген мурталгъа жетер ючюн, тынгалы кадарла кереклик дегендикди. Бу иш сизден бек уллу умду этебиз. Кесибизде шендогъо замангъа келишген мененд

жерлерибиз, башка специализирлибиз да болур ючюн эм иги, эм хурели жаш адамларыбыздан 50-син жыл сайын тыш кызыралгъа окъурга жиберирге деп алай оюну этгендикди», - деп билдиргенди. Президент дагында жаш адамлары тирек болургъа, республикада битеу ишлеге кытайышаргъа чакъырганды. Анда РФ-ни Кызыл Думасына, КЪМР-ни Парламентине да айырыла саялгъайдыла, жаш адамла алагъа да тира кытайышарга кереклик, дегенди. «Сиз гичте, уллу Ата журтугъуна да сюрге борчулуз. Ма аңа кылай къадагъаныгъызгъа, къылай кытайышаргъаныгъызгъа кере болуукъду аны келир мадарла», - деп чертенди ол.

Битеу белгиленген затла толтурулмакъ затла койуколюде, алай аны ючюн тынчлыкъ, ырахатлыкъ керекди деп, Президент алапы буагъа кюрешиде табы болгъанларын айтханды. Аны оюмура кере, республиканы алгъа барырга сойменгенле, халкыны кызулуп тургъанын аны алгынны кылулуларыдыла. «Оңла бла жылланы кылулуларында татайы, алапы сойменгерича хайрыланып, ахча алмай бир зат этерге унамай тургъандыла ала, дагында алларны баш урсала сойгендиле. Бис ол затха тазбир тойлоу эдик. Кадрланы 90 процентин алышындаргъанды. Энта да министрлге, администрацияны башчыларына да айтп къыбыз: не тийишлисизча ишлесиз, негда кетюрокъ деп. Республиканы кылапгъа юкюшенип, бирлге эччи онг-ла беруу дегенча затла болуукъ тойюдоле», -

Ахыры 2-чи беттеди.

деп белгилегенди Президент. Ол республиканы башчылары тутхан ызгъа федеральнун властыла ыразы болгъанларын да айтханды. Бизде да халкъыга бизни мурталгъаны, ишлерибизни ишлерибизни юслеринден билдирип турура мадарла этерге керекди. Правительство информия-аналитика (пропаганда) буюмоно чыгаргъа да аны ючюн оюну этенбиз дегенди.

450-жыллыкъны юсюнден сагына, Арсен Баширович талары къозгъап туруу терге санатгъанды. «Бу байрамны белгиленимизни не хатасы барды. Аны сылтау бла федеральнун арадан республикабызга не къада ахча келди, аны бла къылай бир жерлени сакълагъаны жаба барыбыз», - деп белгилегенди.

Андан сора ол сёзню жаш адамлагъа бергенди, республикада жашауу, халны иглендириуно юслеринден къылай предложениеларыныгъызы, ниетперигиз бар эсе да, билдиргиз, мен сизге не заманда да себеплик этерикме деп келгендиргениди.

«Молодан гвардия» битеу-россий организацияны Къабарты-Малкъарда штабыны таматасы беслан Бештокова тынгалгъандан сора, сиз жашладан бла къыладан ма была ишлеяллыкъдыла деп кюролукъды, алапы Президент тельствогъа резерве саллыкъбыз деп сёз бергенди. Жаш тлююно торлю-торлю жыйылуларыны, байрамларыны кюбюрек бардырырга керекди деп, ахча бла да болушурга айтханды.

Ахыры 2-чи беттеди.

ТАПЪХАНДАНЫ

Борис

мында бахачылыкъ бла кюрошюно устарлардан тынгалы бригадада кызулгъан эдиле да, ала сакълангандыла. Молкно таматасы ала мындан арысында да кел салыны ишлерикерисне, жетишимди да болуукъдарына тозу ыштымылды. Алагъа урунуу, жашуу болумла кызурууду да баш борчладан бирине санады.

Борис

